

Innhold

Forord	9
Kapittel 1 Hva er omsorg?	10
En sosiokulturell forståelse av barneomsorg	11
Historisk utvikling i synet på barn, barndom og foreldreskap	12
Foreldreskapet i dagens norske samfunn	14
Omsorg som både allment og faglig begrep	18
Omsorgens betydning for barns utvikling	18
Omsorgskapasitet og omsorgskompetanse	21
Fra god nok omsorg til omsorgssvikt: Et sosialfaglig perspektiv	22
Sosiale problemer og omsorgssvikt	23
En sosialfaglig tilnærming i praksis	26
Kapittel 2 Juridiske og psykologiske føringer for forståelse av omsorg ..	29
Barns rett til omsorg	29
Utviklingspsykologiens innflytelse på forståelsen av omsorg	34
Psykologi som fagkunnskap og allmennkunnskap	34
Tilknytningsteoriens betydning i barnevernsarbeid	36
Et kritisk blikk på tilknytningsteorien i barnevernet	38
Den utviklingsøkologiske modellen – en kombinasjon av den sosialfaglige tilnærmingen og den utviklingspsykologiske tenkningen	39
Kapittel 3 Hva er omsorgssvikt?	42
Definisjoner av omsorgssvikt	43
Guris omsorgssituasjon – et eksempel	45
Å differensiere mellom ulike uttrykk for omsorgssvikt	47
Passive uttrykk for omsorgssvikt	47
Aktive uttrykk for omsorgssvikt	49
Vanskelige grenseoppganger	50
Hva handler omsorgssviktsaker i barnevernet om?	51

Å konkretisere omsorgssvikt i barnevernssaker	53
Å kompensere for omsorgssvikt eller endre omsorgspraksis?	57
Kapittel 4 Å kartlegge, analysere og vurdere i omsorgssviktsaker	60
Kompleksitet og usikkerhet	61
Risikovurdering	64
Standardisering i vurdering av omsorgssvikt	65
Refleksiv praksis i møte med omsorgssvikt	70
Kapittel 5 Makt og medvirkning i arbeidet med omsorgssvikt	74
Hva er makt?	75
Barnevernsarbeiderens definisjonsmakt	76
Språk som makt	78
Hva er medvirkning?	80
Makt som kontroll og støtte	82
Makt som kontroll	82
Makt som støtte	84
Å balansere støtte og kontroll – relasjonsarbeid og tillitsbygging ...	86
Kapittel 6 Interseksjonalitet i arbeid med omsorgssvikt	90
Hva er interseksjonalitet?	91
Fatimas familie: en interseksjonell forståelse	93
Utviklingspsykologi, klasse og kultur	96
Interseksjonalitet som del av en refleksiv praksis	99
Kapittel 7 Endringer i arbeidet med omsorgssviktsaker:	
Familiegjenforening etter omsorgsovertakelse	102
EMDs kritikk av det norske barnevernet	103
Hvordan kan vi forstå EMDs kritikk?	104
Tilbakeføring til foreldre etter omsorgsovertakelse	107
Arbeid med tilbakeføring	109
Endring av omsorgskompetanse	109
Endring av barnets omsorgsmiljø	113
Utfordringer og muligheter i arbeidet med familiegjenforening	115

Kapittel 8 Ivaretagelse av barnevernsarbeideren	118
Barnevernsarbeiderens følelser	119
Å balansere ulike roller og perspektiv	119
Fallgruver ved å navigere etter følelser	121
Følelserregulering i arbeidet med omsorgssvikt	123
Omsorgstretthet	125
Arbeidsplassens ansvar for ivaretagelse av barnevernsarbeideren	126
Litteratur	129
Stikkordregister	144